

Sudán

Faktografie:

Poloha: Severní Afrika, sousedící s Rudým mořem, mezi Egyptem a Eritreou
Rozloha ¼ USA

Národy a národnosti: černoši 52%, Arabové 39%, Bejové 6%, cizinci 2%, ostatní 1%

Náboženství: Sunitští Muslimové 70% (na severu), domorodá náboženství 25%, Křesťané 5% (většinou na severu a v Chartumu)

Nezávislost: 1. ledna 1956 (od Egypta a UK)

Administrativní členění: 26 států

Právní systém: založen na Anglickém common law a Islámském právu; jak je známo z 20. ledna 1991, nyní již zastaralá Revoluční vládnoucí rada zavedla Islámské právo v severních státech; Islámské právo se vztahuje na všechny zástupce severních států bez ohledu na jejich náboženství; některé samostatné náboženské skupiny; přijímají povinné ICJ soudnictví, s výhradami .

Ekonomický přehled: Sudán je postižen civilní válkou, chronickou politickou nestabilitou, nestabilním počasím, vysokou inflací, nedostatkem cizího kapitálu a kontraproduktivní politickou politikou. Hlavní prostor pro činnost soukromého sektoru jsou v zemědělství a v obchodu, s mnoha soukromými hospodářskými investicemi už před rokem 1980. V zemědělství je zaměstnáno 80% veškeré pracovní síly. Průmysl hlavně zpracovává zemědělské položky. Velký zahraniční dluh a obrovské nedoplatky jsou příčinou způsobených těžkostí.¹ Vláda pokračovala v potlačování civilní války a její rostoucí mezinárodní izolace pokračovala k zabránění růstu v nezemědělských sektorech během roku 1996. Hyperinflace zvýšila spotřební ceny nad možnosti většiny..

HISTORIE:

Před expanzí Egyptanů byla oblast součástí Nubijské Říše. Od 3. do 1.tisíciletí před n.l. byla oblast postupně dobývána a obsazována Egyptany. Do 8.století před n.l. se v oblasti vyskytovaly egyptské otrokářské státy - Napata a Meroe. Ve 3.století n.l. po úpadku egyptské říše se oblast stala cílem nájezdů etiopských bojovníků. **Od 7.století n.l. počátek pronikání Arabů do této oblasti, kteří následně Súdán ovládli.** Na území Súdánu existovala říše Mukurra, Sennárský sultanát a říše Darfúr. **Začátkem 19.století bylo území obsazeno Egyptem.** V roce 1881 vypuklo v zemi povstání "madhistů" proti egyptsko-turecké nadvládě. V roce 1885 byl vytvořen nezávislý madhistický stát. V letech 1898-1899 anglo-egyptská vojska porazila "madhisti" a vytvořila na tomto území Anglo-Egyptský Súdán. V roce 1946 založena v zemi komunistická strana.

Nezávislost na Velké Británii získala země 1.ledna 1956. Ustanovena probritská vláda. V roce 1958 se při státním převratu dostává k moci vláda IBRAHIMA ABBÚDA. Ten je následně svržen při státním převratu v roce 1964. Začínají se velmi silně projevovat spory mezi severními a jižními oblastmi Súdánu. Narůstá moc komunistického hnutí. V roce 1969 se při dalším státním převratu dostává k moci levicová Revoluční Rada v čele s

---

¹ V roce 1990 Mezinárodní měnový fond podnikl neobvyklý krok s prohlášením, že Sudán nespolupracuje a následkem toho nezaplacení nedoplatků fondu. Když Sudán opět trval na slíbené reformě v letech 1992-93, MMF se rozhodl vyloučit Sudán z fondu. Aby se vyhnul vyloučení, Khartoum odsouhlasil že zaplatí jeho splátky fondu, uvolní kurs a omezí subvence, hodnoty byly dle závazku dodrženy

D.M.NIMARJIM. Protivládní pokus o další převrat ze strany islamistů a nacionalistů krvavě potlačen.

Od roku 1972 do roku 1982 probíhala v zemi občanská válka, která si vyžádala 2 milióny mrtvých a 4 milióny uprchlíků. Byla rozbita Revoluční Rada a k moci se dostali Islamisté. To začalo vadit nacionalistům. **Od roku 1983 vyhlášena Sudánská islámská republika.** Na jihu země, ale neustávaly menší potyčky mezi Národní Islámskou frontou (islamisté) a Súdánskou občanskou svobodnou armádou (Africkou opozici-nacionalisté). Od roku 1989 uzavřen relativní mír mezi oběma stranami, který je, ale neustále porušován z obou stran. V roce 1989 provedla vojenská linie v Národní Islámské frontě vnitrostranický převrat.

Prezidentem země je od října 1993 Armádní Generál UMAR HASAN AHMAD al-BASHIR. Znovu byl zvolen prezidentem v nedemokratických volbách v březnu 1996 a v prosinci 2000. Má politický mandát do roku 2005.

V letech 2002 až 2003 byly zahájeny mírové rozhovory mezi vládními zástupci včetně zástupců národní islámské fronty a zástupci sudánské občanské svobodné armády včetně zástupců opozičních politických sil. Bylo dosaženo několika vzájemných dohod a odsouhlaseno zastavení bojů na neurčito.

Pro Súdán stále platí rezoluce OSN o zákazu dodávek jakéhokoliv vojenského materiálu do země

Čína se začala postupně podílet na modernizaci a výcviku súdánské armády. Čína porušuje všechny mezinárodní sankce uvalené na Súdán ohledně obchodu s vojenským materiálem. Čína zvažuje do Súdánu dodat několik desítek tanků Type-85-I/II, bojových vozidel pěchoty WZ-501/-503 (licenční BMP-1), samohybné raketometry Type-82 (ráže 130 mm) a čínské systémy PTRS RED ARROW. Několik těchto tanků, obrněných vozidel, raketometů a PTRS již bylo dodáno na testování a súdánské vojenské zkoušky. V případě napadení Súdánu lze počítat s tím, že súdánská armáda využije těchto, pro Súdán modernějších, bojových systémů

Darfur – dle zpráv nevládních organizací a očima médií

(následující informace jsou postahovány z různých internetových zdrojů. Tudiž představují pouze subjektivní tvrzení novinářů atd. Nic nebrání tomu, abyste tyto údaje konfrontovali s jinými, vámi dosaženými informacemi)

Darfúr. Je to západní část země, sousedící s Čadem, o velikosti Francie. Jeho obyvatelé, rozdělení do přemnoha kmenů, jsou rovněž černoši, ale téměř výlučně muslimové jako jejich útočící nepřátelé ze severu. Takže v tomto případě náboženská motivace konfliktu odpadá.

V provincii Darfúr se nachází řada důležitých prvků nerostného bohatství, která byla objevena při geologických průzkumech dané lokality. Toto nerostné bohatství chce súdánská vláda využít pro státní účely ve spojení s čínským kapitálem. Čínské naftařské společnosti již v Súdánu působí a mají zde stejný vliv jako arabské naftařské společnosti. Čínští naftaři a obchodníci již dokonce zaplatili za část těžby na území provincie Darfúr súdánské vládě nemalé finanční prostředky pocházející z praní špinavých peněz, z čínského organizovaného

zločinu a z obchodu s lidmi a drogami.

V roce 2003 vláda v Chartúmu vyzbrojila arabskou milici (*jedná se o nepodložený názor*), známou jako *Janjaweed* a ta se pustila do kruté etnické čistky. *Janjaweedse* se v oblastech obývaných domorodými kmeny dopouštějí masového porušování lidských práv, včetně poprav civilistů, hromadného znásilňování žen a dívek, loupeživých nájezdů na vesnice, vypalování domů a ničení úrody. Více než milion lidí přišlo v důsledku jejich řádění o domov a museli se přestěhovat do provizorních uprchlických táborů na území Západního, Severního a Jižního Darfúru a sousedního Čadu. Krize v Darfúru dosáhla takových rozměrů, že již nemůže být dále ignorována.

Před nedávnem provedený průzkum ukázal, že přibližně jeden ze čtyř obyvatel Jižního Darfúru trpí podvýživou. Organizace spojených národů uvádí, že v říjnu již bude podvyživený každý druhý. Jen v Jižním Darfúru, kde je dnes 350 000 lidí bez domova, umírá každý den zbytečně 100 osob. A pokud se vyplní chmurné předpovědi odborníků, během tří měsíců stoupne tato cifra na 700. Odborníci OSN působící v oblasti vyjádřili obavy, že i když pomoc dorazí v nejbližších týdnech, zahyne 300 000 osob.

Toto řádění si už vyžádalo na 30 000 mrtvých a zhruba stejný počet zraněných. Zhruba 1 milion uprchlíků se nachází na hranicích mezi Súdánem a Čadem nebo již tyto hranice překročilo. Proti přílivu uprchlíků protestuje Čadská vláda, která nemá finanční prostředky a zázemí pro takovéto množství uprchlíků ze Súdánu. Čadská vláda v této souvislosti požádala o humanitární pomoc.

Uprchlíci začali do Čadu přicházet v polovině roku 2003. Z jejich vesnic v západním Súdánu je vyhnalo letecké bombardování a brutální úroky příslušníků ozbrojených milic. Byli vyhnáni do oblastí podél hranic s Čadem, kde teploty ve dne dosahují vysokých hodnot, avšak v noci klesají pod bod mrazu

UNHCR převezlo již téměř 100.000 uprchlíků z provizorních osad do nově vybudovaných táborů v čadském vnitrozemí. Na hranici však podle odhadů zůstává stále padesát až devadesát tisíc uprchlíků. Stovky dalších do pohraničí stále přicházejí. UNHCR závodí s časem ve snaze dostat běžence do táborů ještě před počátkem období dešťů.

V červenci odhlasovala RB rezoluci, která požadovala po Súdánu zajistit klid do 31. srpna 2004 v provincii Darfúr, návrat všech vojenských sil na své základny, odzbrojení polovojenských skupin Národní islámské fronty a zajištění distribuce humanitární pomoci v provincii Darfúr za asistence mezinárodních mírových jednotek. Kdyby tak neučinila, dojde k "**uvážení dalších opatření**" (*will consider measures*). Washington se domáhal uvalení sankcí². V tom případě by ale asi hrozilo veto Francie a Číny, které příliš investovaly do rozvoje tamějších ropných polí.

Zástupci OSN zahájili v srpnu 2004 třídenní vyšetřovací misi v Darfúru s cílem zjistit, zda súdánská vláda plní své závazky dané OSN, zda v oblasti posílila bezpečnost a odzbrojuje arabské milice. Tři týmy OSN pak poslední srpnový den informovaly o svých závěrech

---

² Americký kongres se vzácnou jednomyslností (422 : 0) odhlasoval rezoluci, obviňující súdánskou vládu z genocidy

generálního tajemníka OSN Kofi Annana. Zprávou se pak zabývala Rada bezpečnosti. A následně vydala rezoluci RB.

V září se konaly nové mírové rozhovory mezi súdánskou vládou a zástupci povstalců ze súdánské občanské svobodné armády. Mezitím vyslanci súdánské vlády vedli jednání s nigerijskými obchodními kruhy o možnosti využití nerostného bohatství z provincie Darfúr. Mírové a obchodní rozhovory se konají na neutrální půdě v nigerijském hlavním městě ABUJA. Nigérie navrhla vyslání afrických mírových sborů o síle 2 000 vojáků, které by financovala Velká Británie. Rozhovory mezi povstalcí a súdánskou vládou však uvízly na mrtvém bodě. Súdánská vláda, která je obviňována z podpory arabské milice, uvedla, že není připravena přijmout větší množství vojáků v mírových sborech, které by vyslala Africká unie. Její mluvčí přitom původně oznámil, že vojáky, kterých by mělo být celkem 2000 a na jejichž vyslání přispěje finančně Velká Británie, přijme. Měli by dohlížet na odzbrojení arabské milice, chránit obyvatele a doprovázet humanitární konvoje. Súdánsští vyjednávači však trvají na tom, aby vojáci pouze pomáhali odzbrojovat rebely. Nyní je v provincii 80 pozorovatelů, které chrání 150 rwandských vojáků. Podle britských úřadů však AU plánuje rozšíření mise na 1000 pozorovatelů a 3000 vojáků, kteří by měli mít na starosti kontrolu regionu o velikosti Francie se 147 uprchlickými tábory. Británie již poskytla na podporu mise AU 3,6 miliónu dolarů a slíbila dalších 1,4 miliónu dolarů na zajištění přepravy nigerijských mírových vojáků do Dárfúru,

Lze legálně zasáhnout bez mandátu Rady bezpečnosti? Na něco takového máme několik precedentů, například Kosovo. Americký kongres se vzácnou jednomyslností (422 : 0) odhlasoval rezoluci, obviňující súdánskou vládu z genocidy. Bushova administrativa se ale použití tohoto slova vyhnula. Nikdo nespěchá s intervencí v terénu tak vzdáleném, nehostinném, kde teď brzo s přicházející sezónou dešťů bude ještě hůř. Nejméně nejhorším řešením by byla expedice afrických vojenských jednotek, pokud by je někdo mnil zorganizovat. V muslimských zemích (a předpokládám, že i mezi mnohými Čechy) neodolatelné je přesvědčení, že údajné humanitární ohledy Američanů jsou vždy jen záminkou pro jejich imperialistické zálusky zmocnit se ještě víc území, ukrást ropu, šířit spoušť. Člen súdánské vlády obvinil Washington, že takto jedná pod tlakem sionistů. Súdánský prezident Omar Hassan Ahmed al-Bashir obvinil celé světové společenství z nezákonného zasahování do vnitřních záležitostí (samozřejmě) a z nepřátelství vůči islámu a případné skutečnovatele intervence zatratil jako "Křížáky". To by ale znamenalo, že Washington nezavinil všechno, že není odpovědný za všechno strádání světa. Aspoň nějaký to pokrok.

Právní kvalifikace případu.

To je váš úkol.

Je nutno čerpat z rezolucí RB, které jsou hodnotným zdrojem informací pro právní argumentaci !!!!!!!

1) Resolution 1556 (2004) Adopted by the Security Council at its 5015th meeting, on 30 July 2004

<http://ods-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N04/446/02/PDF/N0444602.pdf?OpenElement>

2) Resolution 1564 (2004)

Adopted by the Security Council at its 5040th meeting, on 18 September 2004

<http://ods-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N04/515/47/PDF/N0451547.pdf?OpenElement>

3) Resolution 1574 (2004) Adopted by the Security Council at its 5082nd meeting, on 19 November 2004 in Nairobi

<http://ods-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N04/616/89/PDF/N0461689.pdf?OpenElement>

Závěr.

Zadaný příklad byl tvořen (září) hlavně na kapitulu VII Charty OSN a na článek 2/4 (problém humanitární intervence), nikoliv na opravdovou faktickou situaci. Sudán měl sloužit pouze jako demonstrativní příklad s hypotetickým řešením

Mezitím se situace v Sudánu měnila. RB přijímá nové a nové rezoluce. Ale určitě je vždy dobré znát faktickou situaci, protože pak se lépe pracuje i se samotným výkladem Charty.

Kromě rezolucí si přineste Chartu OSN, úmluvu o zabránění a trestání zločinu genocida. Humanitární intervence je problém Kosova. Jistě seženete nějaké zajímavé informace. Rádi se od vás dozvíme něco nového.

Těšíme se na vás